

Ασφάλεια και Υγεία στα Κατασκευαστικά Έργα

**Από τον προγραμματισμό
στην εκτέλεση
μέχρι και την κατεδάφιση!!!**

***Τι προνοούν οι περί Ασφάλειας και Υγείας
(Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά
Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2002;***

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σεπτέμβριος 2002

Εισαγωγή

Η βελτίωση των συνθηκών εργασίας στα οικοδομικά έργα, στα έργα μηχανικών κατασκευών και γενικότερα στα έργα σε κινητά εργοτάξια αποτελεί ζωτική αναγκαιότητα όπως δείχνουν τα ποσοστά συχνότητας και σοβαρότητας των ατυχημάτων στις εργασίες αυτές. Τα στατιστικά στοιχεία τις τελευταίας δεκαετίας δίνουν περίπου ένα ποσοστό 30% όλων των ατυχημάτων και ένα ποσοστό 45% των θανατηφόρων ατυχημάτων στην Οικοδομική Βιομηχανία σε σχέση με το συνολικό αριθμό ατυχημάτων και θανατηφόρων ατυχημάτων, αντίστοιχα, σε όλους τους Κλάδους Οικονομικής Δραστηριότητας.

Εχει επιβεβαιωθεί ότι η ουσιαστική βελτίωση των συνθηκών εργασίας επιτυγχάνεται μόνο με την προληπτική δράση. Η αποτελεσματική πρόληψη των ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικινδύνων συμβάντων στα κατασκευαστικά έργα επιτυγχάνεται με την ορθή εφαρμογή των αρχών πρόληψης σε όλα τα στάδια κατασκευής ενός έργου [μελέτης – οργάνωσης (διαδικασίας προσφορών) – εκτέλεσης και κατά τις μελλοντικές εργασίες έκτακτης/τακτικής συντήρησης και προσθηκών ακόμη μέχρι και την κατεδάφιση του].

Ένα σημαντικό στοιχείο που ενισχύει την θέση αυτή είναι τα στατιστικά στοιχεία του κλάδου Οικοδομών και Δημοσίων Εργων (ΟΔΕ) στην Ευρώπη, σύμφωνα με τα οποία το 60% των ατυχημάτων οφείλονται σε επιλογές ή γεγονότα που αποφασίστηκαν ή συνέβηκαν πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο.

Ο ρόλος κάθε συντελεστή που παρεμβαίνει στην εκτέλεση ενός έργου είτε ως κύριος του έργου – ή σύμβουλος μηχανικός/αρχιτέκτονας – ή εργολάβος / υπεργολάβος – ή εργοδοτούμενος – ή αυτοεργοδοτούμενος, είναι ιδιαίτερα σημαντικός και συμβάλλει στην ασφάλεια και υγεία στο χώρο εργασίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέδωσε την Οδηγία 92/57/ΕΟΚ «σχετικά με τις Ελάχιστες Προδιαγραφές Ασφάλειας και Υγείας στα Κινητά ή Προσωρινά Εργοτάξια», στόχος της οποία είναι:

- (α) η εφαρμογή των αρχών πρόληψης σε όλα τα στάδια εκτέλεσης ενός έργου : προγραμματισμός/σχεδιασμός–οργάνωση/ διαδικασία προσφορών – εκτέλεση και κατά τις μελλοντικές εργασίες έκτακτης / τακτικής συντήρησης και προσθηκών ακόμη μέχρι και την κατεδάφιση του
- (β) η ευαισθητοποίηση όλων των συντελεστών που παρεμβαίνουν στην εκτέλεση ενός έργου και η δημιουργία αλυσίδας ευθύνης.

Οι περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 172/2002) ετοιμάστηκαν με σκοπό την εναρμόνιση της Κυπριακής Νομοθεσίας με τις διατάξεις της αντίστοιχης πιο πάνω Οδηγίας της Ε.Ε.

**Σε ποιούς
απευθύνεται;**

Το παρόν έντυπο σχεδιάστηκε για να βοηθήσει εσάς, τον Κύριο του έργου (ιδιοκτήτη), τον Μελετητή, τον Εργολάβο και Υπεργολάβο τον Αυτοεργοδοτούμενο, να συμβάλετε στην αποφυγή των ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικινδύνων συμβάντων, εφαρμόζοντας τις αρχές πρόληψης από το στάδιο της σύλληψης ενός έργου μέχρι το στάδιο της εκτέλεσης των εργασιών και κατά τις μελλοντικές εργασίες έκτακτης/τακτικής συντήρησης, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις σας που απορρέουν από τις πρόνοιες των περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμών του 2002.

**Τι σημαίνει
Προσωρινό ή
Κινητό
Εργοτάξιο;**

Προσωρινό ή Κινητό εργοτάξιο σημαίνει κάθε εργοτάξιο όπου πραγματοποιούνται κατασκευαστικές εργασίες. Ενδεικτικά αναφέρονται οι πιο κάτω εργασίες :

• Εκσκαφές	• Ανακαινίσεις
• Χωματουργικά έργα	• Επισκευές
• Κατασκευές	• Διαλύσεις
• Συναρμολόγηση και
αποσυναρμολόγηση
προκατασκευασμένων
στοιχείων	• Κατεδαφίσεις
• Διαμόρφωση ή εξοπλισμός	• Έκτακτη συντήρηση
• Μετατροπές	• Τακτική συντήρηση -
Εργασίες βαφής και
καθαρισμού
	• Αποχετευτικά και
αποστραγγιστικά έργα

**Ποιός είναι ο
«κύριος του
έργου;»**

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται ένα έργο.

Πως γίνεται ο συντονισμός των θεμάτων ασφάλειας και υγείας;

Τί σημαίνει «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου» ;

«Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης ενός έργου», σημαίνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του οποίου αρμοδιότητα είναι ο συντονισμός και η διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στο στάδιο της εκπόνησης της μελέτης ενός έργου μέχρι και το στάδιο της διαδικασίας των προσφορών.

Τί σημαίνει «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου» ;

«Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση ενός έργου», σημαίνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του οποίου αρμοδιότητα είναι ο συντονισμός και η διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στο στάδιο της εκτέλεσης του έργου.

Ποιές βασικές αρχές πρέπει να εφαρμόζονται;

Πρέπει να εφαρμόζονται οι γενικές αρχές πρόληψης σε όλα τα στάδια κατασκευής ενός έργου (προγραμματισμό / μελέτη – οργάνωση / διαδικασία προσφορών – εκτέλεση κατασκευαστικών εργασιών και κατά τις μελλοντικές εργασίες τακτικής / έκτακτης συντήρησης, προσθήκες μέχρι και την κατεδάφιση / αχρήστευση του.

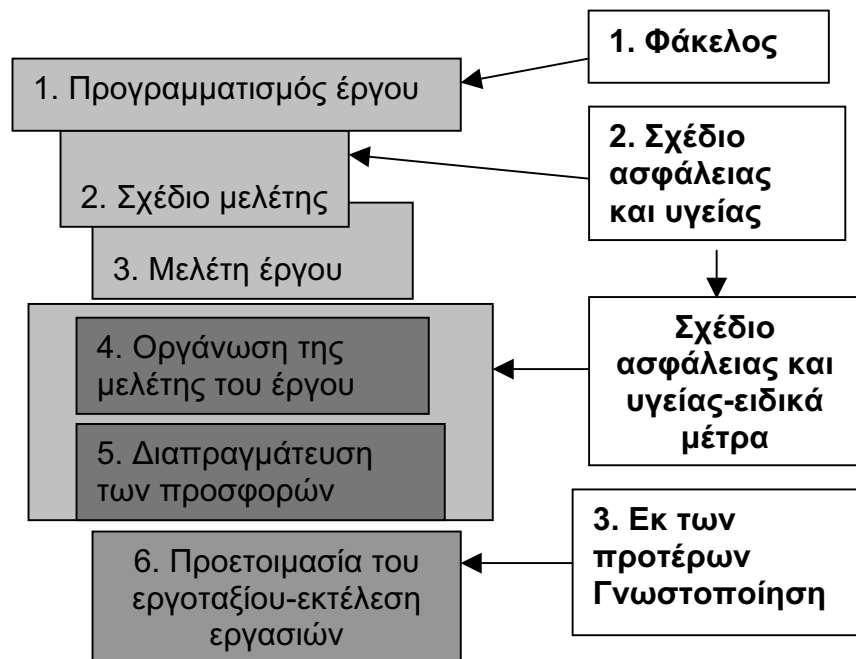
Ποιές είναι οι γενικές αρχές πρόληψης;

Οι γενικές αρχές πρόληψης όπως καθορίζονται στους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996-2002 είναι :

- (α) αποφυγή των κινδύνων
- (β) εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν
- (γ) μετά την εκτίμηση, καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους
- (δ) προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο (εργονομία), ειδικότερα όσον αφορά την οργάνωση, διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, την επιλογή των εξοπλισμών εργασίας, των μεθόδων εργασίας και παραγωγής
- (ε) υλοποίηση των στόχων με παρακολούθηση της εξέλιξης της τεχνολογίας
- (στ) αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο
- (ζ) προγραμματισμός της πρόληψης με στόχο ένα συνεκτικό σύνολο που να ενσωματώνει στην πρόληψη την τεχνολογία, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος κατά την εργασία
- (η) προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας και προσφυγή στα μέτρα ατομικής προστασίας μόνο αν η κατάσταση καθιστά αδύνατη κάθε άλλη επιλογή
- (θ) παροχή των κατάλληλων οδηγιών και πληροφοριών στους εργαζομένους και άλλα πρόσωπα που τυχόν να επηρεαστούν από την εκτέλεση των εργασιών

Ποιά είναι τα μέσα πρόληψης;

Τα τρία μέσα πρόληψης είναι:

**Ποιές είναι οι
ευθύνες του
«κυρίου του
έργου» ;**

Ο κύριος του έργου πρέπει να αναθέσει τη μελέτη και εκτέλεση του έργου σε κατάλληλους, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία, μελετητές και εργολάβους. Επίσης έχει νομική υποχρέωση όπως :

1. Ορίσει τον :

- (α) «Συντονιστή για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου», εκτός αν υπάρχει μελετητής ολόκληρου του έργου, ο οποίος έχει ευθύνη να ορίσει τον Συντονιστή αυτόν.
- (β) «Συντονιστή για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου», εκτός αν υπάρχει εργολάβος ολόκληρου του έργου, ο οποίος έχει την ευθύνη να ορίσει τον Συντονιστή αυτόν.

2. Διασφαλίσει :

- (α) Την εκπόνηση σχεδίου ασφάλειας και υγείας
- (β) Την κατάρτιση φακέλου ασφάλειας και υγείας.

3. Διαβιβάσει την «Εκ των προτέρων Γνωστοποίηση» στο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Επαρχίας όπου θα εκτελεστεί το έργο πριν την έναρξη των εργασιών, εκτός αν υπάρχει εργολάβος ολόκληρου του έργου και διαβιβάσει αυτός την εκ των προτέρων Γνωστοποίηση.

4. Συμμορφώνεται με όλες τις υποχρεώσεις του εργοδότη που απορρέουν από τις πρόνοιες των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 – 2002.

5. Όταν δεν ανατίθεται η εκτέλεση ολόκληρου του έργου σε ένα μόνο εργολάβο ο κύριος του έργου, είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει όλα τα μέτρα ασφαλείας, που προβλέπονται από την ισχύουσα Νομοθεσία, εφόσον αυτά δεν αφορούν τμήμα του έργου που ανέλαβαν και εκτελούν εργολάβοι ή υπεργολάβοι στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- πριν από την ανάληψη των εργασιών τμήματος του έργου από εργολάβο ή υπεργολάβο και να διατηρεί τα μέτρα αυτά, όσο διαρκεί το έργο αυτού
- εάν διακοπούν οι εργασίες πρέπει να λαμβάνει όλα τα μέτρα ασφαλείας και να τα διατηρεί αναλλοίωτα καθόλη τη διάρκεια της διακοπής.

**Ποιές είναι οι
ευθύνες των
μελετητών;**

Οι μελετητές έχουν ευθύνη :

- (α) Ενημέρωσης του κυρίου του έργου σχετικά με τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την ισχύουσα Νομοθεσία.
- (β) Ενσωμάτωσης της πρόληψης κατά την εκπόνηση της μελέτης:

Να εφαρμόζουν τις γενικές αρχές πρόληψης στα στάδια προγραμματισμού και σχεδιασμού του έργου ώστε να διασφαλίζεται η αποφυγή των κινδύνων τόσο κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου όσο και καθόλη τη μελλοντική διάρκεια της ζωής ενός έργου (έκτακτη/τακτική συντήρηση, προσθήκες, μετατροπές) μέχρι και την κατεδάφιση του, με τις κατάλληλες επιλογές για :

- τις αρχιτεκτονικές λύσεις
- τις τεχνικές λύσεις
- τον προγραμματισμό και πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών ή φάσεων εργασίας που διαδέχονται η μία την άλλη.

- (γ) Παροχής πληροφοριών για τους κινδύνους που δεν έγινε δυνατό ν' αποφευχθούν στο στάδιο της εκπόνησης της μελέτης.

- Να προσδιορίζουν τους κινδύνους
- Να παρέχουν όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων κατά την εκτέλεση των εργασιών.
- Να καθορίζουν / προδιαγράφουν, όπου απαιτείται, ασφαλείς μεθόδους εργασίας χωρίς κινδύνους για την υγεία
- Να προδιαγράφουν, όπου απαιτείται, τα υλικά κατασκευής και τον εξοπλισμό
- Να προδιαγράφουν, όπου απαιτείται, τα κριτήρια επιλογής των εργολάβων / υπεργολάβων και των προμηθευτών υλικών και εξοπλισμού.
- Να παρέχουν πληροφορίες, όπου απαιτείται, σχετικά με τις αρχές και τυχόν παραδοχές σχεδιασμού.

(δ) Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας:

Να ετοιμάζουν την «Φάση 1 – στάδιο μελέτης» του σχεδίου ασφάλειας και υγείας, εκτός αν το καταρτίσει ο «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης» ή αναθέσει την κατάρτιση του σε άλλο κατάλληλο πρόσωπο

(ε) Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας:

Να καταρτίζουν το Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας, εκτός αν το καταρτίσει ο «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης» ή αναθέσει την κατάρτιση του σε άλλο κατάλληλο πρόσωπο.

Πότε απαιτείται ο ορισμός Συντονιστών;

(α) Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης.

Απαιτείται να οριστεί για τα έργα όπου προβλέπεται να εκτελεστούν εργασίες στο εργοτάξιο από περισσότερους του ενός εργολάβους ή υπεργολάβους.

(β) «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου».

Απαιτείται να οριστεί για τα έργα όπου θα εκτελεστούν εργασίες στο εργοτάξιο από περισσότερους του ενός εργολάβους ή υπεργολάβους.

Ο Μελετητής ενός έργου μπορεί να είναι και Συντονιστής;

Η ισχύουσα Νομοθεσία δεν απαγορεύει να οριστεί ο Μελετητής και ως Συντονιστής.

Ο Συντονιστής πρέπει να είναι ένας;

Η ισχύουσα Νομοθεσία επιτρέπει να ορίζονται και περισσότεροι του ενός Συντονιστές.

Πότε υπάρχει υποχρέωση εκπόνησης του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας;

Η υποχρέωση εκπόνησης του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας υπάρχει στις πιο κάτω περιπτώσεις :

- (1) Όταν απαιτείται «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης» ή
- (2) Όταν οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των προσώπων στην εργασία όπως :

- (α) Εργασίες που εκθέτουν πρόσωπα στην εργασία σε κινδύνους καταπλακώσεως, βυθίσεως σε άμμο/λάσπη ή πτώσεως από ύψος, οι οποίοι επιδεινώνονται ιδιαίτερα από τη φύση της δραστηριότητας ή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται ή από το περιβάλλον της θέσεως εργασίας ή του έργου
- (β) Εργασίες που εκθέτουν πρόσωπα στην εργασία σε χημικές ή βιολογικές ουσίες οι οποίες, είτε παρουσιάζουν ιδιαίτερο κίνδυνο για την ασφάλεια και την υγεία των προσώπων στην εργασία, είτε περιλαμβάνουν νομική απαίτηση παρακολούθησης της υγείας των προσώπων αυτών
- (γ) Εργασίες με ιονίζουσες ακτινοβολίες οι οποίες απαιτούν τον καθορισμό ελεγχόμενων ή επιτηρούμενων περιοχών όπως αυτές ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία
- (δ) Εργασίες συναρμολόγησης ή αποσυναρμολόγησης βαρέων προκατασκευασμένων στοιχείων
- (ε) Εργασίες κοντά σε ηλεκτρικούς αγωγούς υπό τάση
- (στ) Εργασίες σε μέρη όπου υπάρχει κίνδυνος πνιγμού
- (ζ) Φρέατα, υπόγειες χωματουργικές εργασίες και σήραγγες
- (η) Εργασίες καταδύσεων με αναπνευστική συσκευή
- (θ) Εργασίες με θάλαμο πεπιεσμένου αέρα
- (ι) Εργασίες που συνεπάγονται τη χρήση εκρηκτικών υλών.

(3) Όταν απαιτείται η εκ των προτέρων Γνωστοποίηση του έργου.

**Τί περιέχει το
Σχέδιο
Ασφάλειας και
Υγείας;**

Στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας περιγράφονται και καθορίζονται :

- (α) Οι κανόνες που θα εφαρμόζονται στο εργοτάξιο αφού ληφθούν υπόψη οι απαιτούμενες δραστηριότητες για την εκτέλεση του έργου

- (β) Ειδικά μέτρα για τις εργασίες που ενέχουν κινδύνους περιλαμβανομένων γραπτών εκτιμήσεων των κινδύνων.

Επίσης περιέχει πληροφορίες για τους συντελεστές και τη μελέτη του έργου.

Για τις λεπτομέρειες σε σχέση με το περιεχόμενο του σχεδίου ασφάλειας και υγείας συμβουλευτείτε τον σχετικό έντυπο «Οδηγός για το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας στα Κατασκευαστικά Έργα».

Πότε πρέπει να καταρτιστεί το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας;

Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας πρέπει να καταρτισθεί πριν την έναρξη των εργασιών σε δύο φάσεις :

- (α) Φάση 1 – στάδιο μελέτης

Ετοιμάζεται στο στάδιο της εκπόνησης της μελέτης και αποτελεί μέρος των εγγράφων που είναι διαθέσιμα για σκοπούς προσφοροδότησης.

- (β) Φάση 2 – στάδιο εκτέλεσης

Ετοιμάζεται πριν την έναρξη των εργασιών και πρέπει να υποβάλλεται μαζί με τις προσφορές.

Ποιός έχει την ευθύνη εκπόνησης του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας ;

- (α) Ο κύριος του έργου έχει ευθύνη να διασφαλίσει την εκπόνηση του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας.

- (β) Φάση 1 – Στάδιο μελέτης

Είναι ευθύνη του Συντονιστή για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης, αν υπάρχει, ή του μελετητή.

- (γ) Φάση 2 – στάδιο εκτέλεσης

Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας ετοιμάζεται από τον / τους εργολάβο/ους πριν την έναρξη των εργασιών και υποβάλλεται μαζί με την προσφορά.

Ποιός εγκρίνει το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας ;

Δεν απαιτείται έγκριση του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία. Όμως η νομοθεσία καθιστά ποινικό αδίκημα, με τις ανάλογες επιπτώσεις, τις τυχόν ελλείψεις ή παραλείψεις στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας για όλους τους συντελεστές που εμπλέκονται στην ετοιμασία του, όπως είναι ο Κύριος του έργου, ο Μελετητής, ο Συντονιστής, ο Εργολάβος.

Ποιος έχει την ευθύνη εφαρμογής του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας ;

- (α) Ο κάθε εργολάβος και υπεργολάβος πρέπει να γνωρίζει και να εφαρμόζει το μέρος του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας που αφορά τις εργασίες που εκτελεί.
- (β) Ο «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου» πρέπει να συντονίζει την εφαρμογή του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας από τους εργολάβους, υπεργολάβους και αυτοεργοδοτούμενους.

Που πρέπει να βρίσκεται το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας;

- (α) Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας θα πρέπει να βρίσκεται στο εργοτάξιο καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών.
- (β) Ο «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου» αναπροσαρμόζει ή μεριμνά να αναπροσαρμοστεί το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.
- (γ) Όταν ολοκληρωθεί το έργο, το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας καταχωρείται στο Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας.

Τι είναι ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας ;

Ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας είναι το μέσο που διασφαλίζει ότι οι μελλοντικές εργασίες (έκτακτης/τακτικής συντήρησης και προσθηκομετατροπών) καθόλη τη διάρκεια ζωής ενός έργου περιλαμβανομένης και της κατεδάφισης του, θα εκτελεστούν σε ασφαλείς συνθήκες, χωρίς κινδύνους για την υγεία ή επιπτώσεις στη ρύπανση του περιβάλλοντος.

Πότε απαιτείται ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας ;

Ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας απαιτείται για κάθε έργο.

Τι περιέχει ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας;

Ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας περιέχει:

- (α) Τα σχέδια που απαιτούνται να υποβάλλονται στην αίτηση για άδεια οικοδομής
- (β) Τεχνική περιγραφή του έργου
- (γ) Πληροφορίες και άλλα χρήσιμα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του έργου όπως τακτική / έκτακτη συντήρηση, προσθήκη, μετατροπές και κατεδάφιση του.
- (δ) Το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας.

**Πότε
καταρτίζεται ο
Φάκελος
Ασφάλειας και
Υγείας;**

Ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας καταρτίζεται κατά την εκπόνηση της μελέτης και συμπληρώνεται με την ολοκλήρωση του έργου.

**Ποιος έχει την
ευθύνη
κατάρτισης του
Φακέλου
Ασφάλειας και
Υγείας;**

- (α) Ο κύριος του έργου πρέπει να διασφαλίσει την κατάρτιση Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας.
- (β) Ο «Συντονιστής για θέματα Ασφάλειας και Υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης», αν υπάρχει, ή ο μελετητής καταρτίζει ή και αναπροσαρμόζει το φάκελο ασφάλειας και υγείας μέχρι την έναρξη των εργασιών.
- (γ) Ο «Συντονιστής για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου» αναπροσαρμόζει ή μεριμνά ώστε να αναπροσαρμοστεί ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.

**Που βρίσκεται ο
Φάκελος
Ασφάλειας και
Υγείας;**

Ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας θα πρέπει να βρίσκεται στο εργοτάξιο καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών. Μετά την ολοκλήρωση του έργου παραδίδεται στον Κύριο του έργου, αναπροσαρμοσμένος κατάλληλα, ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι, όπως αυτό κατασκευάστηκε.

**Πότε απαιτείται
η εκ των
προτέρων
Γνωστοποίηση;**

Η εκ των προτέρων Γνωστοποίηση απαιτείται για κάθε εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών πέραν των 30 εργάσιμων ημερών και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργοδοτούμενοι ή όπου ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια.

**Πότε, από
ποιόν, και που
διαβιβάζεται η
εκ των
προτέρων
Γνωστοποίηση;**

Η εκ των προτέρων Γνωστοποίηση διαβιβάζεται, πριν την έναρξη των εργασιών στο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας της Επαρχίας όπου θα εκτελεστεί το έργο από τον εργολάβο ολόκληρου του έργου, αν υπάρχει, ή τον κύριο του έργου.

Σχετικό έντυπο της εκ των προτέρων Γνωστοποίησης θα βρείτε στο τέλος του παρόντος εντύπου.

**Που βρίσκεται η
εκ των
προτέρων
Γνωστοποίηση;**

Η εκ των προτέρων Γνωστοποίηση :

- (α) Αναρτάται κατά τρόπο εμφανή στο εργοτάξιο.

- (β) Ενημερώνεται (αναθεωρείται), όταν χρειάζεται, και η ενημερωμένη Γνωστοποίηση διαβιβάζεται εκ νέου στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας.

Ποια είναι τα προσόντα του «Συντονιστή κατά την εκπόνηση της μελέτης;»

- (α) Τα προσόντα που παρέχουν το δικαίωμα της εκπόνησης της μελέτης του έργου, σύμφωνα με τους περί Επιστημονικού και Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου Νόμους του 1990 έως 1997 και τους σχετικούς Κανονισμούς ή
- (β) Πανεπιστημιακό προσόν σε θέματα Επαγγελματικής Ασφάλειας και Υγείας

Ποιά είναι τα καθήκοντα του «Συντονιστή κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου;»

- (α) Συντονίζει την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης κατά τα στάδια προγραμματισμού και εκπόνησης της μελέτης του έργου από τους μελετητές
- (β) Καταρτίζει ή αναθέτει την κατάρτιση του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας
- (γ) Καταρτίζει ή και αναπροσαρμόζει το Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας.

Ποια είναι τα προσόντα του «Συντονιστή κατά την εκτέλεση του έργου;»

1. Για εργοτάξια με προβλεπόμενο όγκο εργασίας που θα υπερβαίνει τα 2000 ημερομίσθια :

- (α)(i) Τα προσόντα που παρέχουν το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος, σύμφωνα με τους περί Επιστημονικού & Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου Νόμους του 1990-1997 και τους σχετικούς Κανονισμούς.
- (ii) Επαρκείς γνώσεις για θέματα ασφάλειας και υγείας ή
- (β) Πανεπιστημιακό προσόν σε θέματα Επαγγελματικής Ασφάλειας και Υγείας ή
- (γ)(i) Δίπλωμα του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου σε Κλάδο της Μηχανικής ή ισοδύναμο προσόν
- (ii) Τριετής τουλάχιστον προϋπηρεσία σε εργοτάξιο
- (iii) Επαρκείς γνώσεις για θέματα ασφάλειας και υγείας.

2. Για εργοτάξια με προβλεπόμενο όγκο εργασίας μικρότερο των 2000 ημερομισθίων :

- (i) Απολυτήριο Μέσης ή Τεχνικής Εκπαίδευσης
- (ii) Επταετής τουλάχιστον προϋπηρεσία σε εργοτάξιο
- (iii) Επαρκείς γνώσεις για θέματα ασφάλειας και υγείας.

3. Για εργοτάξια στα οποία θα ασχολούνται ταυτόχρονα, ανά πάσα στιγμή, 5 ή λιγότερα πρόσωπα :

- Επαρκείς γνώσεις για θέματα ασφάλειας και υγείας

Ποιά είναι τα καθήκοντα του «Συντονιστή κατά την εκτέλεση του έργου;»

(α) Συντονίζει την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης :

- Στις τεχνικές ή/και οργανωτικές επιλογές
- Στον προγραμματισμό των εργασιών ή φάσεων εργασίας που διεξάγονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά
- Στην πρόβλεψη της διάρκειας εκτέλεσης των εργασιών ή φάσεων εργασίας

(β) Συντονίζει και εξασφαλίζει την ενσωμάτωση της πρόληψης από τους εργολάβους, υπεργολάβους και αυτοεργοδοτούμενους

(γ) Συντονίζει τη συμμόρφωση των εργολάβων, υπεργολάβων και αυτοεργοδοτούμενων ώστε :

- να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες της ισχύουσας Νομοθεσίας
- να εφαρμόζουν το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας

(δ) Αναπροσαρμόζει (ενημερώνει) ή μεριμνά ώστε να αναπροσαρμοστεί το Σχέδιο και ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας όταν χρειάζεται

(ε) Οργανώνει τη συνεργασία μεταξύ των εργολάβων/ υπεργολάβων/αυτοεργοδοτούμενων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που διαδέχονται ο ένας τον άλλον στο εργοτάξιο

(στ) Συντονίζει τις δραστηριότητες για την :

- προστασία των εργοδοτουμένων
- πρόληψη των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών
- την αμοιβαία ενημέρωση των εργολάβων, υπεργολάβων, αυτοεργοδοτουμένων

(ζ) Συντονίζει την εποπτεία για την ορθή εφαρμογή των εργασιακών διαδικασιών

(η) Λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να επιτρέπεται η είσοδος στο εργοτάξιο μόνο στα πρόσωπα που έχουν τη σχετική άδεια.

Ποιές είναι οι υποχρεώσεις των Εργολάβων, Υπεργολάβων και Αυτοεργοδοτουμένων;

1. Εφαρμόζουν τις γενικές αρχές πρόληψης και λαμβάνουν τα αναγκαία προστατευτικά μέτρα για την προστασία των εργοδοτουμένων τους ή και των ιδίων αναφορικά με :

(α) Τη διατήρηση του εργοταξίου σε ικανοποιητική κατάσταση από άποψη τάξης και υγιεινής

(β) Την επιλογή της τοποθέτησης των θέσεων εργασίας, των μέσων πρόσβασης στις θέσεις αυτές, καθώς και τον καθορισμό των οδών ή ζωνών μετακίνησης ή κυκλοφορίας

(γ) Τις συνθήκες μεταφοράς των διαφόρων υλικών

(δ) Την τακτική συντήρηση, τον έλεγχο πριν από την έναρξη της λειτουργίας και τον περιοδικό έλεγχο των εγκαταστάσεων και των μηχανικών διατάξεων, ώστε να αποφεύγονται οι ατέλειες που θα μπορούσαν να βλάψουν την ασφάλεια και την υγεία των εργοδοτουμένων.

(ε) Την οριοθέτηση και τη διευθέτηση των ζωνών αποθήκευσης και εναπόθεσης των διαφόρων υλικών, ειδικότερα εφόσον πρόκειται για επικίνδυνα υλικά ή ουσίες

(στ) Τις συνθήκες αποκομιδής των επικίνδυνων υλικών

(ζ) Την αποθήκευση και τη διάθεση ή την αποκομιδή των απορριμμάτων και των άχρηστων υλικών

(η) Την αναπροσαρμογή, ανάλογα με την πορεία των εργασιών στο εργοτάξιο, της πραγματικής διάρκειας για τα διάφορα είδη ή στάδια εργασίας

(θ) Τη συνεργασία μεταξύ των εργοδοτών και των αυτοεργοδοτουμένων

- (i) Τις αλληλεπιδράσεις των δραστηριοτήτων στο χώρο μέσα ή κοντά στο εργοτάξιο

2. Λαμβάνουν μέτρα σύμφωνα με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας του Παραρτήματος IV των Κανονισμών που ρυθμίζουν τα ακόλουθα θέματα :

Χώροι Εργασίας

1. Σταθερότητα και στερεότητα
2. Εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας
3. Οδοί και εξόδοι κινδύνου
4. Πυρανίχνευση και πυρόσβεση
5. Αερισμός
6. Εκθεση σε ειδικούς κινδύνους
7. Θερμοκρασία
8. Φωτισμός
9. Θύρες και πύλες
10. Οδοί κυκλοφορίας-ζώνες κινδύνου
11. Αποβάθρες και ράμπες φόρτωσης
12. Χώρος στις θέσεις εργασίας
13. Πρώτες βοήθειες
14. Αποδυτήρια
15. Χώροι διευκολύνσεων καθαρισμού
16. Χώροι υγειονομικών διευκολύνσεων
17. Χώροι ανάπαυσης, καταλύματα
18. Εγκυες και θηλάζουσες μητέρες
19. Πρόσωπα στην εργασία με ειδικές
20. Διάφορες διατάξεις

Θέσεις εργασίας

Τμήμα Ι : Εντός των εγκαταστάσεων

1. Σταθερότητα και στερεότητα
2. Θύρες κινδύνου
3. Εξαερισμός
4. Θερμοκρασία
5. Φωτισμός
6. Δάπεδα, τοίχοι και οροφές των χώρων
7. Παράθυρα και φεγγίτες
8. Θύρες και πύλες
9. Οδοί κυκλοφορίας
10. Κυλιόμενες σκάλες και κυλιόμενοι διαδρόμοι
11. Διαστάσεις και όγκος αέρα των χώρων

Τμήμα II : Εκτός των εγκαταστάσεων

1. Σταθερότητα και στερεότητα
2. Εγκαταστάσεις διανομής ενέργειας
3. Ατμοσφαιρικές επιδράσεις
4. Πτώσεις αντικειμένων
5. Πτώσεις από ύψος
6. Ικριώματα και κλίμακες
7. Συσκευές ανύψωσης
8. Οχήματα, χωματουργικά μηχανήματα, μηχανήματα διακίνησης υλικών
9. Εγκαταστάσεις, μηχανές, εξοπλισμός
10. Εκσκαφές, φρέατα, χωματουργικές και υπόγειες εργασίες, σήραγγες
11. Εργασίες κατεδάφισης
12. Φέροντες οργανισμοί από μέταλλο ή σκυρόδεμα, ξυλότυποι και βαρέα προκατασκευασμένα στοιχεία
13. Προφράγματα, στεγανοθαλάμοι
14. Εργασίες σε στέγες

3. Λαμβάνουν υπόψη τις υποδείξεις των Συντονιστών

4. Είναι συνυπεύθυνοι και υποχρεούνται να λαμβάνουν και να τηρούν όλα τα μέτρα ασφάλειας, τα οποία αφορούν το τμήμα του έργου που ανέλαβαν, ανεξάρτητα εάν αυτό εκτελείται ολόκληρο ή κατά τμήματα με υπεργολάβους

Ο Εργολάβος ολόκληρου του έργου έχει επιπρόσθετες υποχρεώσεις;

Είναι συνυπεύθυνος και υποχρεούται να λαμβάνει και να τηρεί τα μέτρα ασφάλειας που προβλέπονται από την ισχύουσα Νομοθεσία ανεξάρτητα αν το έργο εκτελείται ολικά ή κατά τμήματα με υπεργολάβους.

Οι Αυτοεργοδοτούμενοι και οι Εργολάβοι/Υπεργολάβοι, όταν και οι ίδιοι εργάζονται στο εργοτάξιο, έχουν επιπρόσθετες υποχρεώσεις;

Πρέπει να συμμορφώνονται με :

- (α) Τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την ισχύουσα Νομοθεσία στους Αυτοεργοδοτούμενους
- (β) Τους περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) Κανονισμούς του 2001
- (γ) Τους περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμούς του 2001.

**Οι
εργοδοτούμενοι
έχουν το
δικαίωμα
ενημέρωσης;**

Οι εργοδοτούμενοι πρέπει να ενημερώνονται :

- για όλα τα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο
- για τα μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου και για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί.

**Οι
εργοδοτούμενοι
έχουν το
δικαίωμα
διαβούλευσης;**

Οι εργοδότες λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα των κινδύνων και το μέγεθος του εργοταξίου πρέπει να:

- ζητούν τη γνώμη των εργοδοτούμενων και των εκπροσώπων τους για τα μέτρα πρόληψης
- διευκολύνουν τη συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας

**Που μπορώ να
αποταθώ για
περισσότερες
πληροφορίες;**

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κεντρικά Γραφεία Τμήματος

τηλ. 22405630

**Επαρχιακό Γραφείο
Επιθεώρησης Εργασίας Λευκωσίας**

τηλ. 22879191-3

**Επαρχιακό Γραφείο
Επιθεώρησης Εργασίας Λεμεσού**

τηλ. 25804430-439

**Επαρχιακό Γραφείο
Επιθεώρησης Εργασίας Λάρνακας**

τηλ. 24304522

τηλ. 24304560

τηλ. 24304135

**Επαρχιακό Γραφείο
Επιθεώρησης Εργασίας Πάφου**

τηλ. 26306491-104